

ПО ГАРЯЧИХ СЛІДАХ

Приїзд Президента України Віктора Ющенка у чорнобильську зону на відкриття комплексу виробництв «Вектор» був запланований заздалегідь. Адже введення в дію першої черги цього у майбутньому досить потужного підприємства, — одного із найбільших у Європі, — це основа для створення Національного Центру переробки та збереження всіх типів радіоактивних відходів України

...Перетнута червона стрічка, і Глава держави у супроводі фахівців заходить на об'єкт, який будувався ще з початку 90-х років минулого століття, і лише напередодні цього річного Великодня набуває робочого стану. Керівники комплексу виробництв «Вектор», провідні працівники МНС розповідають Президенту України та супроводжуючим його особам про актуальність будівництва цього об'єкта, знайомлять із його генеральним та схематичним планами, основними технічними характеристиками першої черги комплексу, технологічною схемою експлуатації сховищ «Вектора» тощо.

Внаслідок Чорнобильської катастрофи утворилося біля трьох мільйонів кубічних метрів радіоактивних відходів (РАВ) низької та середньої активності, які знаходяться в зоні відчуження та за її межами.

Будівництво комплексу «Вектор» зумовлено необхідністю вирішення завдань надійної ізоляції радіаційних відходів шляхом збору, транспортування, переробки, захоронення РАВ в одному контрольному місці, оснащеному надійними бар'єрами безпеки, необхідним інженерним забезпеченням, які відповідають вимогам діючих нормативних документів.

До цих пір існуючі потужності в пункті захоронення радіоактивних відходів ПЗРВ «Буряківка» майже вичерпані. Розгортання робіт по ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС гальмуються відсутністю сховищ для радіоактивних відходів, що будуть утворюватися внаслідок будівництва нового безпечного конфайнменту, зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС, та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Перша черга комплексу «Вектор» — це основа для створення Національного Центру переробки та збереження усіх типів радіаційних відходів України. Проектом загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з РАВ, концепція якої затверджена Кабінетом Міністрів України, передбачається подальший розвиток комплексу «Вектор» — будівництво його другої черги, де планується не лише захоронення радіоактивних відходів, але і їх переробки, а також довготривале зберігання довгоіснуючих і високоактивних РАВ. Потужності другої черги розраховані на переробку, довготривале зберігання і захоронення більше двох мільйонів кубічних метрів радіоактивних відходів. Виконання науково-дослідних робіт, проектування і будівництво об'єктів другої черги комплексу «Вектор» розпочнеться у 2009 році.

Загальна площа, яку займає перша черга комплексу «Вектор» — близько 160 гектарів. Потужність та місткість сховищ радіоактивних відходів становить понад півмільйона квадратних метрів. Загалом, поки що тут знаходиться 56 сховищ, а потужність пускового комплексу — 19 тисяч кубічних метрів.

Після комплексу виробництв «Вектор» Глава держави відвідав промисловий майданчик Чорнобильської АЕС, де цього дня відбулося вивантаження останньої тепловидляючої збірки активної зони третього енергоблока ЧАЕС. Президент України спостерігав за вивантаженням останньої паливної збірки з реактора. Цим дійством фактично завершено виконання доручення Глави держави від 5 грудня 2005 року, щодо повного виведення ЧАЕС з експлуатації, оскільки вивантаження останньої паливної збірки є одним з дуже важливих етапів цього процесу.

Віктор Ющенко спостерігав за цим процесом з блочного щита управління третім енергоблоком ЧАЕС. На блоці також були присутні посол Єврокомісії в Україні **Ян Боуг**, Міністр МНС **Володимир Шандра**, заступник міністра МНС **Володимир Холоша**, заступник секретаря РНБО **Сергій Парашин**, глава Київської обласної адміністрації **Віра Ульяновченко**. Начальник Державного департаменту — Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення **Андрій Сельський** та інші офіційні особи.

Після вивантаження всіх відпрацьованих тепловидляючих збірок з реакторів, відпрацьоване паливо залишається на тимчасовому зберіганні в басейнах витримки центрального залу, — пояснює директор станції **Ігор Грамоткін**. — Надалі відпрацьоване ядерне паливо вивантажуватиметься в сховище відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2), що перебуває в стадії будівництва. В даний час продовжується обстеження стану устаткування і будівельних конструкцій, розробка проектно-експлуатаційної, а також продовжується розробка програм випробовування зразків двостінних панелі і системи примусового газового осушення.

Звільнення ядерних реакторів від відпрацьованого ядерного палива дає можливість розпочати реальні роботи з демонтажу устаткування, що не використовується, і систем, які вивільнюються.

Роботи з будівництва Промислового комплексу з поводження з твердими радіоактивними відходами виконані майже на сто відсотків. Триває монтаж і прийом замовником ЧАЕС основного устаткування і допоміжних систем, тривають пуско-налагоджувальні роботи на заводі з переробки рідких радіоактивних відходів.

20 квітня на станції переведено в проектне становище навантаження балок Б-1, Б-2. Якість виконаної роботи дозволяє говорити про надійність укріплених будівельних конструкцій і об'єкта «Укриття» в цілому. Після завершення ремонту легкої покрівлі та виведення ще декількох допоміжних заходів стабілізаційні роботи на об'єкті «Укриття» можна вважати практично завершеними», — зазначив керівник станції.

*Микола ОГОРОДНИК,
Валерій КРИМЧАК*

